22/08/2021

Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε: “Η ολιγοπιστία μας στο πρόσωπο του Αποστόλου Πέτρου”

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

ΚΥΡΙΑΚΗ Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ματθ.14, 22-34)

Η ΟΛΙΓΟΠΙΣΤΙΑ ΜΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζιμπάμπουε Σεραφείμ

Στην σημερινή ευαγγελική περικοπή, μετά τον χορτασμό των πεντακισχιλίων με την ευλογία των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων, ο Ιησούς δίνει οδηγίες στους μαθητές του κατά το απόγευμα εκείνης της ημέρας ν’ ανεβούν στο πλοίο περιμένοντάς Τον στην απέναντι όχθη της λίμνης της Γεννησαρέτ μέχρι να πείσει τα συγκεντρωθέντα πλήθη να επιστρέψουν στα σπίτια τους. ΄Οταν τα πλήθη αποχώρησαν, ο Ιησούς, παρ’ όλο ότι ήταν κατακουρασμένος, ανεβαίνει προς το διπλανό βουνό μόνος του για να προσευχηθεί.

Απ’ εδώ φαίνεται η σημασία της προσευχής στην ζωή μας. Αν ο Χριστός που ήταν και Θεός ως άνθρωπος χρειαζόταν την προσευχή, τι να πούμε εμείς οι άνθρωποι που καθημερινά σερνόμαστε μέσα στην ατελειότητα και την άγνοια του κόσμου;

Στο μεταξύ είχε ήδη βραδιάσει κι ο Χριστός συνέχιζε την προσευχή του στο βουνό. Ταυτόχρονα ξεσηκώθηκε δυνατός άνεμος και τρικυμία παρασύροντας το πλοίο αρκετά μακριά από την παραλία. Η θαλασσοταραχή ήταν τόσο μεγάλη, μας λέει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, έτσι ώστε υπήρχε κίνδυνος το πλοίο να βουλιάξει. ΄Ετσι οι μαθητές, ήδη έντρομοι, περίμεναν με ανησυχία τον διδάσκαλό τους. Ξαφνικά κατά τα ξημερώματα, κάτω από το ελάχιστο φως του φεγγαριού, βλέποντας οι μαθητές κάποιον να περπατά πάνω από τα βαθιά νερά της λίμνης της Γεννησαρέτ, – που στην πραγματικότητα είναι μια κλειστή θαλάσσια περιοχή που καλύπτει γύρω στα 20 χιλιόμετρα μήκος και 12 χιλιόμετρα πλάτος, – νόμισαν ότι έβλεπαν φάντασμα. Τρομαγμένοι από τον φόβον τους άρχισαν να φωνάζουν απελπιστικά. Αμέσως, όμως, ο Ιησούς τους μίλησε διαβεβαιώνοντάς τους ότι είναι ο διδάσκαλός τους, καλώντας τους να δείξουν θάρρος αποβάλλοντας τον φόβον που τους είχε καταβάλει.

Μπροστά στο απίστευτο γεγονός που αντίκρυζαν οι μαθητές, πήρε τον λόγον ο Πέτρος λέγοντας στον Χριστόν με αμφιβολία: «Κύριε, αν πράγματι είσαι εσύ, κάλεσέ με να έρθω κοντά σου περπατώντας πάνω στα νερά όπως εσύ». Κι ο Ιησούς του είπε: «΄Ελα.» Αμέσως ο Πέτρος κατέβηκε από το πλοίο κι έχοντας στραμμένο το βλέμμα του προς τον Ιησού άρχισε κατά θαυματουργικό τρόπο να περπατά πάνω στα νερά πορευόμενος προς τον Ιησού. Προς στιγμήν όμως, εξαιτίας της δυνατής θαλασσοταραχής και του απίστευτου γεγονότος, την θέση της προσηλώσεως του και της πίστεως του στον Ιησού την παίρνει ο φόβος κι ο τρόμος. Το αποτέλεσμα ήταν ν’ αρχίσει να βουλιάζει. Προλαμβάνει όμως να φωνάξει ικετευτικά προς τον Διδάσκαλον του: «Κύριε, σώσον με». Αμέσως ο Ιησούς, απλώνοντας το χέρι του αρπάζει το χέρι του Πέτρου, λέγοντάς του γεμάτος παράπονο εξαιτίας της ολιγοπιστίας του, μετά μάλιστα που είχε ζήσει τόσα άλλα θαύματα κοντά του: «ολιγόπιστε εις τι εδίστασας;»

Και μόλις ανέβηκαν στο πλοίο, μας λέει στην συνέχεια ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, η θαλασσοταραχή σταμάτησε ξαφνικά με τρόπο πάλι θαυματουργικό. Γι’ αυτό, όσοι ήσαν πάνω στο πλοίο πλησίασαν τον Ιησού με θαυμασμό και αγάπη προσκυνώντας Τον λέγοντας: «Αληθώς Θεού Υιός εί». «Είσαι πράγματι, πέραν πάσης αμφιβολίας, ο Υιός του Θεού, ο Κύριος μας και ο Θεός μας». Η ομολογία αυτή των Αποστόλων, μας βοηθά να κατανοήσουμε την σημασία που έχει στην ζωή μας ο Ιησούς ως Θεάνθρωπος. Η σημασία του προσώπου του Ιησού Χριστού στην

ζωή μας έχει διαστάσεις σωτηριολογικές. Η δυνατότητα της σωτηρίας μας εξασφαλίζεται μέσα από την ιστορική πραγματικότητα της σωτηρίας που προσφέρει ο Θεός στον άνθρωπο διά της θυσίας και της Αναστάσεως του Ιησού Χριστού ο οποίος είναι αληθινός Θεός όπως ο Πατήρ και το ΄Αγιο Πνεύμα.

΄Οπως ο Απόστολος Πέτρος, ενόσω είχε την προσοχή του στραμμένη προς τον Ιησού μπορούσε να πορεύεται ακάθεκτος προς αυτόν χωρίς να βουλιάζει και χωρίς να λογαριάζει την άγρια θαλασσοταραχή, το ίδιο κι οι χριστιανοί ενόσω έχουν την προσοχή τους στραμμένη προς τον Ιησού Χριστόν, ενόσω πιστεύουν ολόψυχα και εμπιστεύονται αυτόν, μπορούν να πορεύονται ακάθεκτοι και νικηφόρα μέσα στην ζωή τους χωρίς να τους πτοεί η σωρεία των προβλημάτων και των δυσκολιών που συναντούν καθημερινά.

Αντίθετα όταν κάποιος ολιγοπιστεί, όταν η πίστη του προς τον Ιησού κλονίζεται ή αμφισβητείται και τείνει να εκμηδενισθεί, τότε το αποτέλεσμα είναι η απογοήτευση, ο φόβος, η ανία, η αποτυχία, η δυστυχία και τελικά ο κίνδυνος της απώλειας, όπως πήγε να συμβεί και στην περίπτωση του Αποστόλου Πέτρου. Γι’ αυτό θα μπορούσαμε να πούμε ότι σκηνή σαν αυτή της σημερινής ευαγγελικής περικοπής στην πραγματικότητα αποτελεί μια παραστατική απεικόνιση της πάλης μας με τα προβλήματα και τις δυσκολίες της ζωή, που η λύση τους κι η υπέρβαση τους εξαρτώνται από τον βαθμό της πίστεως μας προς τον Σωτήρα μας Ιησού Χριστόν. Κατά κάποιο τρόπο δηλαδή, στο πρόσωπο του Αποστόλου Πέτρου αναγνωρίζουμε τον εαυτό μας. Είναι φορές που η ολιγοπιστία του θυμίζει την δική μας ολιγοπιστία.

Η μετάπτωση του Αποστόλου Πέτρου από τον ενθουσιασμό στην απόγνωση είναι κάτι που χαρακτηρίζει και την δική μας ζωή. Το παράπονο του Χριστού στον πρωτοκορυφαίον Απόστολόν Του: «ολιγόπιστε, εις τι εδίστασας;», είναι παράπονο που απευθύνεται συχνά και σε πολλούς από μας. Παρ’ όλα αυτά όμως, στο ικετευτικό κάλεσμά μας: «Κύριε σώσον με», όπως και στην περίπτωση του Αποστόλου Πέτρου, η απάντηση του Ιησού είναι καταφατική και σωτήριος.

Η ζωή μας πολλές φορές μοιάζει με ταξίδι σε επικίνδυνη τρικυμισμένη θάλασσα. Είναι δύσκολο να διασχίσεις την μεγάλη θαλασσοταραχή. Από παντού καραδοκούν απρόβλεπτοι κίνδυνοι. Ελάχιστες οι στιγμές της γαλήνης και της ηρεμίας. Συχνά μας κτυπούν αλύπητα κύματα και καταιγίδες. Είναι οι θλίψεις κι οι αντιξοότητες, οι αποτυχίες κι οι απογοητεύσεις που συναντούμε στην ζωή μας. Ξεκινούμε συνήθως γεμάτοι ζήλο και ενθουσιασμό, όπως τον Απόστολο Πέτρο, με όνειρα, να παλέψουμε, μ’ ελπίδες να νικήσουμε στη ζωή, να φτάσουμε στο λιμάνι της χαράς και της ευτυχίας, να δημιουργήσουμε κάτι μεγάλο για τον εαυτό μας και τους γύρω μας. Μόλις όμως κάνουμε τα πρώτα μας βήματα προς αυτή την κατεύθυνση,

τότε υψώνονται μπροστά μας απειλητικά τα κύματα του πόνου και της αποτυχίας. Δυσάρεστες εκπλήξεις μας κτυπούν σαν κεραυνοί. Απρόβλεπτα εμπόδια ανακόπτουν την πορεία μας. Αλλιώς περιμέναμε τα πράγματα κι αλλιώς έρχονται. Είναι φορές που παλεύουμε να κρατηθούμε στην επιφάνεια να μη βουλιάξουμε. Οι ανθρώπινες δυνάμεις μας όμως είναι περιορισμένες. Ως άνθρωποι έχουμε όρια. Αντέχουμε μέχρι ενός σημείου. Σήμερα μια αρρώστεια, αύριο μια αδικία, μετά ένα οικογενειακό πρόβλημα, ένας δυστυχισμένος γάμος, ένα διαζύγιο, ύστερα η ανατροφή κι η αποκατάσταση των παιδιών, μετά ένας θάνατος, έπειτα η αχαριστία δικών μας και ξένων ανθρώπων που ευεργετήσαμε, πολλές φορές μάλιστα με στερήσεις και θυσίες. Και φυσικά όλα τα επακόλουθα που συνδέονται με την υφιστάμενη πανδημία του Κορωνοϊού, με τη δημόσια υγεία μας και τόσα άλλα κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα της καθημερινής ζωής που ποτέ μας δεν τα διανοηθήκαμε.

΄Ολα αυτά για κάποιον που ζει μακριά από την συνείδηση του περιεχομένου της χριστιανικής ζωής ως προσπάθεια και συνεχής αγώνας μετοχής στη ζωή του Χριστού, ως μίμηση Χριστού, ως άδολης αγάπης με την μορφή της θυσίας για τον διπλανό μας, τον οδηγούν σε ψυχική κούραση, εξουθενώνοντας και τις τελευταίες του δυνάμεις. Αυτό όμως, ως άνθρωποι που «σάρκα φορούντες και τον κόσμον οικούντες», σε κάποια στιγμή της ζωής μας μπορεί να συμβεί και σε μας. ΄Ετσι πολλές φορές, ενώ οι δυνάμεις μας λιγοστεύουν, τα δεινά και τα κτυπήματα της ζωής συνεχίζονται. Η κατάρρευση καραδοκεί απειλητικά. Σε τέτοιες στιγμές νοιώθουμε σαν να φεύγει το έδαφος κάτω από τα πόδια μας. Είναι φορές, που μπροστά στις αμέτρητες και τεράστιες δυσκολίες της ζωής, μπροστά στην αδικία του κόσμου και στον διωγμό, να μας κυριεύει ο πειρασμός της παθητικής σιωπής ή ακόμη της φυγής και της λιποταξίας. Η κακία των ανθρώπων, ακόμη κι αυτών που βρίσκονται δίπλα μας, με την απομάκρυνσή τους από το έλεος και την δικαιοσύνη του Θεού μας ποτίζουν φαρμάκι. Τότε, όταν δεν ζούμε πνευματική ζωή να βλέπουμε μόνο ως τέλειον τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστόν και την παράλληλη σχετικότητα των ανθρώπων και μάλιστα των ματανοούντων αμαρτωλών, ο αγωνιστικός μας ζήλος παγώνει κι ο ενθουσιασμός διαλύεται. Τότε νοιώθουμε τις δυνάμεις μας να παραλύουν και την ψυχή μας να λυγίζει. Το μυαλό μας θολώνει. Υπάρχει ο κίνδυνος να πέσουμε στην άβυσσον της απελπισίας και της απογοήτευσης. Η απογοήτευση, που αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες αμαρτίες, μας κάνει να σταματήσουμε τις προσπάθειες μας, να εγκαταλείψουμε τον αγώνα μας, αρνούμενοι τις ευθύνες και το χρέος μας. Μερικοί σκέφτονται ακόμη και την εύκολη λύση της αυτοκτονίας, βλέπουν εγωϊστικά μόνο το εγώ τους και δεν μπορούν να δουν πόσο θα πληγώσουν για όλη τους τη ζωή αυτούς που τους αγαπούν και τους ευεργέτησαν, οικογένεια, γονείς, συζύγους, παιδιά, συγγενείς

και φίλους.

Για τον αγωνιζόμενο χριστιανό η φυγή και η λιποταξία δεν αποτελούν την καλύτερη λύση. Στην πραγματικότητα η στάση αυτή αποτελεί έκφραση δειλίας. Η ανοχή μας κι η αδιαφορία μας στην περίπτωση αυτή σημαίνει συμμετοχή στα κακά και στις αδικίες που συμβαίνουν γύρω μας («γνωρίζοντας ποιο είναι το καλόν που πρέπει να κάνεις, και δεν το κάνεις,τότε αμαρτάνεις» Ιακ.δ΄, 17»). Έτσι η εγκατάλειψη του αγώνα της ζωής έχει πάντοτε αρνητικά επακόλουθα που οδηγούν μια κοινωνία στην καταστροφή αξιών και στην υιοθέτηση απαξιών, σε πρωτόγονες βαρβαρικές μορφές ζωής, όπου δίνεται μια προτεραιότητα στην αδικία, στο υστερόβουλον ατομικόν συμφέρον και στο δίκαιο του ισχυροτέρου, έστω κι αν αυτός είναι ο μεγαλύτερος εγκληματίας.

΄Ετσι με την εγκατάλειψη του αγώνα της ζωής, στην πραγματικότητα, είναι σαν να καταδικάζουμε μόνοι μας τον εαυτόν μας και μαζί την κοινωνία μας, τα πρόσωπα που αγαπάμε, τα πρόσωπα που έχουμε ευθύνη και χρέος να προστατεύουμε. ΄Εχουμε όμως αυτό το δικαίωμα; Για τον συνεπή χριστιανό στον αγώνα της ζωής και στην πάλη του με τις αδικίες δεν υπάρχει εναλλακτική λύση. Μια δυνατότητα υπάρχει και μια διέξοδος.Η προσωπική μάχη. Ο αγωνιστής χριστιανός, με μαρτυρικό φρόνημα μάχεται περήφανος μέσα από την ταπείνωση του ν’ αντιμετωπίσει κάθε είδους αντιξοότητες επικαλούμενος την χάριν του Θεού, στηριζόμενος έτσι στην βοήθεια του Θεού («τα αδύνατα παρ’ ανθρώποις δυνατά παρά τω Θεώ εστίν»). Είναι βοήθεια που μας υπόσχεται ο Ιησούς. Η διαβεβαίωσή Του, «θαρσείτε, εγώ ειμί, μη φοβείσθε», είναι η εγγύηση της νίκης μας κατά των δυσκολιών της ζωής. Αυτές ποτέ δεν είναι μεγαλύτερες από την δύναμη του ανθρώπου όταν στρεφόμαστε διά της προσευχής στην βοήθεια του Δημιουργού μας.

Στην πραγματικότητα, είναι η βίωση της μοναξιάς και της κατάθλιψης που μας αποθαρρύνει στην πάλη μας με τις δυσκολίες και τα προβλήματα της ζωής, κάνοντάς μας δειλούς και συχνά λιποτάκτες. Κι αυτό συμβαίνει όταν αρχίσουμε ν’ απομακρυνόμαστε από τον δρόμο του Θεού, όταν δεν προσπαθούμε στην ζωή μας να τηρούμε τις εντολές του Ιησού Χριστού. ΄Ετσι η βίωση της μοναξιάς εκ μέρους μας είναι αποτέλεσμα της ολιγοπιστίας μας. Επειδή ήδη έχει ατονίσει μέσα μας το φως της πίστεως, δεν μπορούμε να διακρίνουμε την ευεργετική παρουσία του Θεού στον αγώνα της ζωής. ΄Ετσι, ενώ ο Ιησούς Χριστός στέκει δίπλα μας έτοιμος να μας στηρίξει σε κάθε κρίσιμη στιγμή της ζωής μας, εμείς τον αγνοούμε. Ξεχνώντας τα περιορισμένα όρια της φύσεως μας και την τελειότητα της παντοδυναμίας του Θεού, πιστεύουμε μόνον στις δικές μας δυνάμεις, που όταν καταρρεύσουν, μοιάζουμε να μένουμε χωρίς στήριγμα, χωρίς ελπίδα, χωρίς νόημα

για ζωή.

Αντίθετα, μπορούμε να παίρνουμε κουράγιο και στις δύσκολες στιγμές που τα γόνατά μας λυγίζουν κάτω από το βάρος του σταυρού που σηκώνουμε στους ώμους μας, όταν έχουμε συνείδηση των ορίων μας και στρέφουμε την προσοχή μας και το βλέμμα μας προς τον παντοδύναμο Θεόν, προς τον Ιησού Χριστόν.

Το αγωνιστικό μας φρόνημα με την βοήθεια του Θεού ενισχύεται και ανανεώνεται. Δεν κυριαρχεί πάνω μας ο πανικός με την εμφάνιση των κτυπημάτων του πόνου, δεν υποχωρούμε μπροστά στις δυσκολίες της ζωής, δεν μας τρομάζουν τα όργανα του κακού όταν μας πολεμούν. ΄Οταν στηριζόμαστε ολόψυχα στον Σωτήρα μας Χριστόν, καμιά δυσκολία δεν είναι ανυπέρβλητη, κανένας πόνος δεν είναι αγιάτρευτος.

Αυτό άλλωστε μαρτυρείται από τον μεγάλο αριθμό των αγίων μας, που με την ζωή τους και την ασκητική άθλησή τους μας πείθουν ότι ο δρόμος προς την αγιότητα είναι ανοικτός για όλους μας. Για να στηριζόμαστε όμως ολόψυχα στον Χριστόν, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σταθερότητα της πίστεως μας προς αυτόν. Μια προσεκτική ανασκόπηση στην ζωή μας, μας δείχνει πόσες φορές με την δύναμη της πίστεως ξεπεράσαμε δυσκολίες που εφαίνοντο αξεπέραστες. Κι ακόμη πόσες άλλες φορές η χλιαρή παρουσία της πίστεως μας, η ολιγοπιστία μας, εμπόδισε την φανέρωση της θεϊκής δυνάμεως στην ζωή μας. Έτσι βλέπουμε στην περίπτωση του Αποστόλου Πέτρου όταν βουλιάζει να τον αποκαλεί ο Χριστός ολιγόπιστον. Αντίθετα, σε άλλο σημείο της αγίας Γραφής, βλέπουμε, όπως για παράδειγμα στην θεραπεία εκείνης της γυναίκας που υπόφερε από ακατάσχετη αιμορραγία, να της λέει ο Χριστός: «θάρσει, θύγατερ, η πίστις σου σέσωκέ σε». Το ίδιο παρατηρείται με την ζωντανή ύπαρξη της πίστεως και στην περίπτωση του Ιαείρου όταν τον πληροφορούν ότι ήδη η θυγατέρα του πέθανε. Ο Ιησούς πριν να την αναστήσει εκ των νεκρών παρηγορεί τον πονεμένο αλλά πιστόν πατέρα λέγοντάς του: «μη φοβού, μόνον πίστευε και σωθήσεται».

΄Ετσι ο δρόμος της πίστεως είναι εκείνος που μας βοηθά να αντιμετωπίσουμε νικηφόρα κάθε είδους δυσκολία. Στην πραγματικότητα είναι η βίωση στην ζωή μας του γεγονότος του θαύματος μέσα από την χάριν του Θεού. Η πίστη μας όμως αυτή που φέρνει το θαύμα στην ζωή μας, εκφράζεται ταυτόχρονα μέσα από τα έργα μας, με την συνέπειά μας στις εντολές του Χριστού, και πρώτα απ’ όλα με την συνεχή αδιάκριτη εκδήλωση της αγάπης μας προς όλες τις κατευθύνσεις. Είναι ασυμβίβαστο για τον Χριστιανό να λέει ότι πιστεύει στον Θεό και ταυτόχρονα να αδιαφορεί και μερικές φορές να μισεί τον αδελφό του, τον συνάνθρωπό του. Είναι ασυμβίβαστο για τον χριστιανό να λέει ότι αγαπάει τον Χριστόν και ταυτόχρονα να τσακώνεται με τον αδελφόν του, τον συνάνθρωπόν

του. Είναι Φαρισαϊκή υποκρισία που οδηγεί μακριά από τον Θεόν όταν λέμε ότι είμαστε χριστιανοί κι υπακούομε στις εντολές του Χριστού και ταυτόχρονα δεν βοηθούμε τον διπλανό μας, τον συνάνθρωπό μας.Όταν λέμε ότι πιστεύουμε στον Θεόν, το δείχνουμε με την εμπιστοσύνη μας στις εντολές του Χριστού και με την παράλληλη έκφραση της αγάπης μας προς τις ανάγκες των διπλανών μας. Το δείχνουμε με την συνειδητή συμμετοχή μας στη λειτουργική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας και κυρίως στο μυστήριον της ιεράς Εξομολογήσεως και της άξιας προσέλευσής μας στο μυστήριον της θείας Ευχαριστίας. ΄Οταν λέμε ότι πιστεύουμε στον Χριστόν, σημαίνει ότι έχουμε το θάρρος να ομολογούμε την πίστη μας μπροστά στους ανθρώπους, δίνοντας την καλή μαρτυρία μας για την αλήθεια του Θεού, κι όχι να φτάνουμε στο σημείον ως άλλοι Ιούδες να προδώνουμε τον Χριστόν ή ακόμη να ντρεπόμαστε να κάνουμε τον σταυρόν μας σε δημόσιον χώρον.Το νάχουμε το θάρρος να κάνουμε τον σταυρόν μας δε μας μειώνει αλλά μας εξυψώνει γιατί εκφράζουμε και αναγνωρίζουμε την αλήθεια που μας περιβάλλει. Αναγνωρίζουμε ότι είμαστε σχετικά εξαρτώμενα δημιουργήματα, που με την πίστη μας στον τέλειον Θεόν έχουμε ελπίδες να τελειώσουμε με την χάριν Του τον εαυτόν μας. Να γίνουμε κατά χάριν Θεού τέλειοι, να θεοποιηθούμε, να γίνουμε άγιοι. Να γίνουμε κατά χάριν αδελφοί του Ιησού και τέκνα Θεού.

΄Ετσι τα έργα μας, η ζωή μας, ο όλος μας προσανατολισμός μαρτυρούν κατά πόσον έχουμε πίστη στον Θεόν. Κι όταν έχουμε πίστη στον Χριστόν, τότε μπορούμε και μεις να επαναλάβουμε αυτό που τονίζει στην προς Φιλιππησίους επιστολή του ο Απόστολος Παύλος: «πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με Χριστώ» (δ΄, 13).

Είναι οδυνηρό το ταξίδι της ζωής αλλά έχει σκοπό και προσανατολισμό μεγάλο και αιώνιο. Πολλά κύματα δέρνουν το πλοίο της ζωής μας. Ακαταστασίες, αδικίες, τρικυμίες, άνεμοι, ταλαιπωρίες. Τα κύματα της αμαρτίας ορμούν να συντρίψουν την καρδιά μας, και οι άνεμοι της απιστίας ξεχύνονται να διαστρέψουν και να διαλύσουν το πνεύμα μας. Στην φοβερή αυτή μάχη ο Χριστός είναι κοντά μας.